

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/196-279 / 295

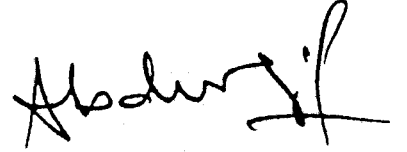
Ankara

13 / 1 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

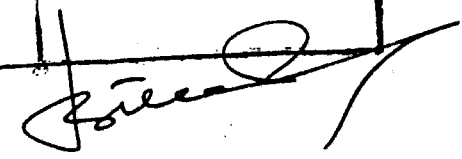
Gereğini arz ederim.

Abdullah GÜL
Başbakan

Eki :
Liste

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali F	Plan ve Bütçe
E. M. Md.	Dışişleri
Tarih	20.1.2003 - 1/391
E. M. Md.	17
BAŞKAN	

2
36

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1505 /4780

Ankara

29 / 9 / 1999

BB TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

KŞ Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 22/8/1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Plan ve Bütçe
Eksp. Kom.	Dışişleri
Tarih	1.10.1999 1/542
M. H. E.	K. D. E. K. K. K.
B. K. K.	Mebrur

B3

GEREKÇE

Letonya, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 3 Haziran 1999 tarihinde Ankara'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve eki Protokol" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Akit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Akit Devletlerde önlenmesi ile Letonyalı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Letonya'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişkide yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

T/ 1164

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE LETONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ
ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE
Madde 1- 3 Haziran 1999 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" ve eki Protokol'ün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Uğur
BÜYÜK MÜHÜR
BAŞBAKAN

<i>[Signature]</i> D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>[Signature]</i> H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>[Signature]</i> M. B. ÇİĞDEMİR En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	<i>[Signature]</i> S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
<i>[Signature]</i> M. KEÇECİ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> M. KEÇECİ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
<i>[Signature]</i> Y. YALOVA Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> M. YILMAZ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> Prof. Dr. K. K. ZAOĞLU Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> R. K. YÜCELİN Devlet Bakanı
<i>[Signature]</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> Prof. Dr. S. ÜSÜNMEZ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> F. UNLU Devlet Bakanı
<i>[Signature]</i> Prof. Dr. S. ÇAY Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> M. A. RREMCELİ Devlet Bakanı	<i>[Signature]</i> S. TURK Adalet Bakanı	<i>[Signature]</i> S. ÇAKIRMAKÇI Millî Savunma Bakanı
<i>[Signature]</i> S. TANTAN İçişleri Bakanı	<i>[Signature]</i> I. CEM Dışişleri Bakanı	<i>[Signature]</i> S. ORAL Maliye Bakanı	<i>[Signature]</i> M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
<i>[Signature]</i> S. YILMAZ Bulvar ve İskan Bakanı	<i>[Signature]</i> D. YILMAZ Sağlık Bakanı	<i>[Signature]</i> Prof. Dr. E. K. ÖZ Ulaştırma Bakanı	<i>[Signature]</i> H. Y. GOKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
<i>[Signature]</i> Y. OKUYAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	<i>[Signature]</i> A. K. TAIRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>[Signature]</i> M. İ. TALAY Kültür Bakanı	<i>[Signature]</i> E. MUMCU Turizm Bakanı
<i>[Signature]</i> Prof. Dr. M. ÇAGAN Orman Bakanı	<i>[Signature]</i> F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

AYNEN
17
60

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE LETONYA
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN
ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

VE

LETONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

Madde 1

ANLAŞMA KAPSAMINA GİREN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Akit Devlet veya mahalli idareleri tarafından gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler dahil olmak üzere toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Letonya'da:

i) teşebbüs gelir vergisi (uznemumu ienakuma nodoklis),

ii) gerçek kişilerden alınan gelir vergisi; (iedzivotaju ienakuma nodoklis);

(Bundan böyle "Letonya vergisi" olarak bahsedilecektir).

b) Türkiye'de:

i) gelir vergisi;

ii) kurumlar vergisi; ve

iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine uygulanan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini öngörmedikçe:

- a) "Letonya" terimi, Letonya Cumhuriyeti'ni ifade eder ve coğrafi anlamda kullanıldığında, Letonya Cumhuriyeti'nin egemenlik alanı ile Letonya Cumhuriyeti karasularına bitişik olan alanları ve deniz yatağı, toprak altı ve buralardaki doğal kaynaklarla ilgili olarak Letonya'nın, Letonya Kanunları uyarınca ve uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde hak sahibi olduğu diğer bütün sahaları ifade eder.
- b) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;
- c) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre Türkiye veya Letonya anlamına gelir;
- d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;
- e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
- f) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;
- g) "Uluslararası trafik" terimi, bir Akit Devletin teşebbüsü tarafından yalnızca diğer Akit Devletin sınırları içinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliği hariç gemi veya uçak işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder;
- h) "Yetkili makam" terimi:
 - i) Letonya yönünden, Maliye Bakanlığını veya onun yetkili temsilcisini;
 - ii) Türkiye yönünden, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini;ifade eder;
- i) "Vatandaş" terimi Bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi ve bir Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir tüzel kişiliği, ortaklığı veya derneği ifade eder.

2. Bu Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

MADDE 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, bu Devlet ve mahalli idaresi de dahil olmak üzere o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, yönetim yeri, kanuni merkez, kurumlaşılın yer veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

- a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;
- b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;
- c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişi 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda Akit Devletlerin yetkili makamları, sorunu çözümlmek ve Anlaşmanın bu kişiye hangi şekilde uygulanacağını belirlemek için karşılıklı anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmaya varlamaması halinde, bu kişi Anlaşmanın hükümlerinden yararlanmak bakımından Akit Devletlerden hiç birinin mukimi olarak kabul edilmeyecektir.

MADDE 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye, ve

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili kontrol faaliyetleri yalnızca bu tür şantiye, proje veya faaliyet dokuz ayı aşan bir süre devam ettiğinde işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca a) ile e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak işe ilişkin sabit yerdeki bütün bu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda oluşan faaliyetin hazırlayıcı ve yardımcı nitelikte olması şarttır.

16
30

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın bir kişi -6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında- bir teşebbüs namına hareket ederek bir Akit Devlette bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve yetkisini mutaden kullanırsa, kişinin faaliyetleri 4 üncü fıkroda belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerden olmadıkça, bu teşebbüsün bu Devlette sözkonusu kişinin faaliyetleri dolayısıyla bir işyerine sahip olduğu kabul edilecektir.

6. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır. Fakat, sözkonusu acentenin faaliyetlerini tamamen veya tamamına yakın bu teşebbüs adına hasretmesi ve bu acente ile bu teşebbüs arasındaki koşullar bağımsız kişiler arasında olması gerekenden farklı olması halinde sözkonusu acente bu fıkroda belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir. Bu durumda 5 inci fıkra hükümleri uygulanacaktır.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmaz.

MADDE 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halukarda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. Bir şirketin hisselerine veya diğer şirket haklarına sahip olan kişi, bu hisse veya şirket hakları dolayısıyla şirketin mülkiyetinde bulunan gayrimenkul varlıklardan yararlanma hakkını elde ederse, sözkonusu yararlanma hakkının doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelir, gayrimenkul varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

5. 1, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları bu diğer Devlette, yalnızca işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir. Bununla birlikte, bu işyeri vasıtasıyla yapılan mal veya ticari eşya satışının aynısının veya benzerinin yapılması veya diğer ticari faaliyetlerin aynısının veya benzerinin yürütülmesinden elde edilen kazançlar, eğer bu tür satış veya faaliyetlerin işyerinin bulunduğu ülkede vergi vermekten kaçınılacak şekilde oluşturulduğu kabul edilir ise, bu işyerine atfedilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, her iki Akit Devlette de bu işyerine atfedilecek kazanç, bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

MADDE 8

DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi ve uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya uluslararası faaliyet gösteren bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

MADDE 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya
b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken fakat oluşan veya oluşturulan koşullar nedeniyle teşebbüslerden birinde kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazanç diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devletin teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, iki teşebbüs arasında olması gereken koşullar gözönünde tutularak, sonradan ilk bahsedilen Devletçe yapılan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olması durumunda diğer Devlet bu belirlemenin yerinde olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden aldığı verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

MADDE 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının % 10'unu aşmayacaktır.

Bu fıkra, bir şirketin, içinden temettü ödenen kazancı ile ilgili olarak vergilendirilmesini etkilemeyecektir.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtımını yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Letonya'da bulunan bir sabit yer vasıtasıyla Letonya'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletten gelir veya kazanç elde ettiğinde, bu diğer Devlet temettülerin kendi mukimlerinden birisine ödenmesi veya temettü elde edilmesi ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması durumları hariç olmak üzere, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Aynı şekilde, bu diğer Devlet, ödenen temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazanç olup olmadığına bakmaksızın bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden dağıtılmayan kazançlara uygulanan bir vergiyi alamaz.

MADDE 11

FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Letonya'da doğan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ödenen faizler Letonya vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Letonya Cumhuriyeti Hükümeti'ne veya Letonya Bankası'na (Latvijas Banka) ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkını tanısin tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirler ile bunların prim ve ikramiyelerini ifade eder. Geç ödemelerden kaynaklanan gecikme cezaları, bu maddenin amaçları bakımından faiz olarak nitelendirilmeyecektir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya Türkiye bakımından Letonya'da bulunan sabit yeri kullanarak Letonya'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Akit Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi:

a) sınai, ticari ve bilimsel teçhizatın kullanım hakkı karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedellerinin gayrisafi tutarının % 5'ini,

b) tüm diğer durumlardaki gayrimaddi hak bedellerinin gayrisafi tutarının % 10'unu

aşamayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan filmler veya bantlar dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için veya sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında yapılan her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Letonya'da bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraya hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Akit Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların veya değeri esas itibariyle bu gayrimenkullerden kaynaklanan bir şirketin hisse senetlerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerine ait menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya sözkonusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

MADDE 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin, serbest meslek faaliyeti veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Gerçek kişinin, böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebilir. Bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişi böyle bir sabit yere sahip değilse, ancak diğer Akit Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha fazla kalırsa bu kişinin bu diğer Devlette düzenli olarak yararlandığı bir sabit yere sahip olduğu kabul edilecek ve bu diğer Devlette icra edilen yukarıda bahsedilen faaliyetlerinden elde edilen gelirler bu sabit yere atfedilebilecektir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dışçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya biten herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin bir teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir bu Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu veya denetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının veya bir müzisyenin ya da bir sporcunun diğer Akit Devlette icra ettiği şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelire bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde Akit Devletlerden birinin veya ikisinin ya da yerel idarelerin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde 1 ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Böyle bir durumda sözkonusu gelir yalnızca sanatçı veya sporcunun mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

MADDE 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen lehdarı olarak sahip olduğu gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan sözkonusu gelirin lehdarı, diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette bulunan bir sabit yerden serbest meslek faaliyeti icra ederse ve sözkonusu işyeri ya da sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında önemli bir bağ bulunmakta ise bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Letonya mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

- a) Bir Letonya mukimi, bu madde hükümlerine göre Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Letonya, kendi iç mevzuatında daha avantajlı bir uygulama sözkonusu olmadığı sürece, bu mukimin gelirine ilişkin vergiden, Türkiye'de ödenen gelir vergisine eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte, sözkonusu mahsup, Türkiye'de vergilendirilebilir gelire atfedilebilen, mahsuptan önce Letonya'da hesaplanan gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

- b) (a) bendinin amaçları bakımından, Letonya'da mukim olan bir şirketin, Türkiye'de mukim olan bir şirketten en az % 10 oy hakkına haiz hisseleri dolayısıyla temettü elde ettiğinde, Türkiye'de ödenen vergi sadece temettüler üzerinden ödenen vergiyi değil, aynı zamanda sözkonusu temettünün içinden ödendiği şirket kazancı üzerinden ödenen vergiye uygun düşen miktarı da içerir.

2. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

- a) Bir Türkiye mukimi, (b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine göre Letonya'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden muaf tutacak; ancak, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken, muaf tutulan geliri vergiden muaf değilmiş gibi dikkate alarak bir vergi oranı uygulayabilecektir.

- b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10,11 ve 12 nci maddelerine göre Letonya'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Letonya'da ödenen vergiye eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte sözkonusu mahsup, Letonya'da vergilendirilebilir gelir için, mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

MADDE 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda, bir Akit Devlet mukimine yapılan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

2. "Düzenli ödeme" terimi, tam veya yeterli bir karşılık ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için bir gerçek kişiye ömür boyu veya sınırlandırılmış veya sınırlandırılabilir bir süre içinde, belirli zamanlarda dönemsel olarak, para veya para ile ölçülebilir bir menfaat şeklinde belirlenmiş ödenecek toplam bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. Bir Akit Devletin kendisine veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet veya idare tarafından yapılan emekli maaşları da dahil olmak üzere ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Akit Devletin kendisi veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 20

ÖĞRENCİLER, PROFESÖRLER VE ARAŞTIRMACILAR

1. Bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya ziyaretinden hemen önce diğer Akit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci, mesleki eğitim gören kişi veya stajyere geçimini, öğrenimini veya mesleki eğitimi sağlamak amacıyla bu Devlet dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Akit Devleti, bir üniversite, yüksekokul veya diğer tanınmış eğitim kuruluşunda öğretim veya araştırma yapmak amacıyla ziyaret eden ve bu ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin ilk ziyaret tarihinden itibaren iki yılı aşmayan bir dönem için sözkonusu öğretim veya araştırma karşılığında elde ettiği her türlü ücretler, bu Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilmesi koşulu ile ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Sözkonusu araştırma faaliyetinin kamu yararına değil de, esas olarak belirli bir kişi veya kişilerin özel menfaati için yapılması halinde, bu faaliyetlerden elde edilen gelire bu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri uygulanmayacaktır.

MADDE 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, Akit Devletlerden birinin veya ikisinin de mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. Bir Akit Devlette mukim bulunan vatansız kişiler, her iki Akit Devlette de ilgili Devlet vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalacakları vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

3. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır. Bu hüküm bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

4. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, sözkonusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.

5. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

6. Bu madde hükümleri, bu Anlaşma kapsamındaki vergilere uygulanacaktır.

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin bildirimini takip eden üç yıl içinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, Anlaşmaya ters düşen bir çifte vergilendirmeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılan Anlaşma, Akit Devletlerin iç hukukundaki zaman sınırlamalarına bağlı kalmaksızın uygulanacaktır.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya ya da kendilerinden veya temsilcilerinden oluşan bir ortak komisyon vasıtasıyla haberleşebilirler.

MADDE 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci maddeyle sınırlı değildir. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti:

- a) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına veya idari uygulamalarına uymayacak idari önlemler alma;
- b) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırm veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

MADDE 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Akit Devletlerin Hükümetleri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal koşullar tamamlandığında birbirlerine bildireceklerdir.

2. Bu Anlaşma, 1 inci fıkrada bahsedilen bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir ve hükümleri Akit Devletlerin ikisinde de;

- a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan gelirler için;
- b) Diğer vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir mali yıla ilişkin alınan vergiler için;

hüküm ifade edecektir.

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri, herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma:

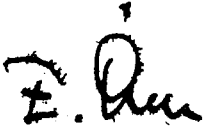
- a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan gelirler için;
- b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan herhangi bir mali yıla ilişkin alınan vergiler için

her iki Akit Devlette de hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili 1 Anlaşmayı imzaladılar.

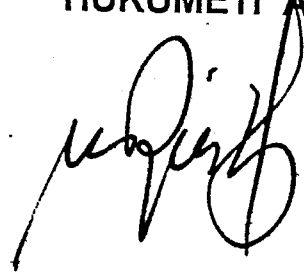
Türk, Letonya ve İngiliz dillerindeki nüshalarda, her üç metin de geçerli olmak üzere, 3...6...1999 tarihinde, Ankara'da düzenlenen arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Erdoğan ÖNER
Müsteşar
MALİYE BAKANLIĞI

LETONYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Maris RIEKSTINS
Devlet Sekreteri
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının (bundan sonra Anlaşma olarak bahsedilecektir.) imzalanması sırasında, imzalayan taraflar aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu hususunda anlaşmaya varmışlardır.

1. 6 ncı veya 13 üncü madde ile ilgili olarak:

Bir gayrimenkul varlık iktisabına yönelik gayrimenkulun sahibi tarafından verilen opsiyon veya benzeri haktan elde edilen gelir veya kazanç, eğer bu gelir veya kazanç doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bu varlığın sahibi tarafından elde ediliyorsa gayrimenkul varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği hususu üzerinde anlaşılmıştır.

2. 7 nci maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak:

Bir Akit Devlet tarafından indirimine müsaade edilen giderlerin sadece işyerinin faaliyeti ile doğrudan ilgili indirilebilir giderleri içereceği hususu üzerinde anlaşılmıştır.

3. 8 inci maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak:

Bu maddenin amaçları yönünden, bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte uçak veya gemi işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulandığı kazançlara arızı olarak elde ediliyor olmak kaydıyla konteynerlerin kiralanması veya kullanımından elde edilen kazancı da içerecektir.

4. 24 üncü maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak:

Türkiye yönünden mükellefin, karşılıklı anlaşmanın sonuçlandırılmasından doğan iadeyi vergi idaresinin kendisini karşılıklı anlaşma sonucundan haberdar etmesinden itibaren 1 yıl içerisinde talep etmek zorunda olduğu hususu üzerinde anlaşılmıştır.

